

31989L0109

L 40/38

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

11.2.1989

NÕUKOGU DIREKTIIV,

21. detsember 1988,

toiduainetega kokkupuutumiseks ettenähtud materjale ja tooteid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta

(89/109/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 100a,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

koostöös Euroopa Parlamendiga, ⁽¹⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾

ning arvestades, et:

nõukogu 23. novembri 1976. aasta direktiivi 76/893/EMÜ toiduainetega kokkupuutumiseks ettenähtud materjale ja tooteid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta ⁽³⁾ (viimati muudetud Hispaania ja Portugali ühinemisaktiga) ⁽⁴⁾ on mitu korda oluliselt muudetud; nimetatud direktiivi järjekordse muutmise korral tuleks juriidilise selguse huvides kasutada võimalust vastavate olemasolevate tekstide sätteid konsolideerida;

direktiiv 76/893/EMÜ võeti vastu sellepärast, et sel ajal takistasid erinevused eespool nimetatud materjale ja tooteid käsitlevate siseriiklike õigusaktide vahel nende materjalide ja toodete vaba liikumist, võisid põhjustada ebavõrdseid konkurentsitingimusi ning avaldada sellega otseselt mõju ühisturu kujunemisele või toimimisele;

eespool nimetatud materjalide ja toodete vaba liikumise saavutamiseks tuli need õigusaktid ühtlustada, arvestades eelkõige tervisekaitse nõudeid, aga ka majanduslikke ja tehnoloogilisi vajadusi tervisekaitsest tulenevates piirides;

valitud meetod pidi kõigepealt raamdirektiivis sätestama üldpõhimõtted, mille alusel eridirektiivide abil sai kõrvaldada ja saab ka edaspidi kõrvaldada erinevusi teatavaid materjali- ja tooterühmi käsitlevate õigusaktide vahel; see meetod on end õigustanud ja tuleks seetõttu säilitada;

katteaineid, mis täielikult või osaliselt moodustavad osa toiduainetest, ei saanud pidada lihtsalt nende toiduainetega kokkupuutuvateks aineteks; sel juhul tuli arvestada, et need võivad olla söödavad; seetõttu on käesolevas direktiivis sätestatud eeskirjad selliste asjaolude korral sobimatud;

käesoleva direktiivi aluseks peaks olema põhimõte, et toiduainetega kokkupuutumiseks ettenähtud või tahtlikult kas otse või kaudselt toiduainetega kokkupuutesse viidavad materjalid või tooted peavad olema piisavalt stabiilsed, et neist ei kanduks toiduainetesse aineid kogustes, mis võiksid ohustada inimeste tervist või põhjustada vastuvõetamatut muutust toiduainete koostises või nende organoleptiliste omaduste halvenemist;

selle eesmärgi saavutamiseks võib osutada vajalikuks sätestada eri liiki piiranguid kas eraldi või kombineerituna teistega; on asjakohane säilitada eridirektiivides need piirangud, mis on soovitud eesmärgi saavutamiseks kõige vajalikumad, võttes arvesse iga materjali- ja tooterühma tehnoloogilist eripära;

materjalide ja toodete teadliku kasutuse huvides tuleks ette näha asjakohane märgistus; märgistamismeetodid võivad kasutajast olenevalt erineda;

käesolevat direktiivi ei kohaldata selliste toodete märgistamise suhtes, mille kokkupuutumine toiduainetega nende vastastikuse mõju tõttu ei tohigi olla ette nähtud;

põhiprintsiipide ja nende muudatuste rakendamiseks vajalike eridirektiivide väljatöötamine kujutab endast tehnilist rakendusmeetet; menetluse lihtsustamiseks ja kiirendamiseks tuleks nende meetmete vastuvõtmine usaldada komisjonile;

enne rahva tervist tõenäoliselt mõjutavate sätete vastuvõtmist eridirektiivides tuleks küsida komisjoni otsusega 74/234/EMÜ ⁽⁵⁾ moodustatud toidu teaduskomitee arvamust;

⁽¹⁾ EÜT C 99, 13.4.1987, lk 65 ja EÜT C 12, 16.1.1989.

⁽²⁾ EÜT C 328, 22.12.1986, lk 5.

⁽³⁾ EÜT L 340, 9.12.1976, lk 19.

⁽⁴⁾ EÜT L 302, 15.11.1985, lk 216.

⁽⁵⁾ EÜT L 136, 20.5.1974, lk 1.

on soovitatav, et kõigil neil juhtudel, kui nõukogu annab komisjonile toiduainetega seotud eeskirjade rakendamise õiguse, tuleks ette näha kord liikmesriikide ja komisjoni tiheda koostöö sisseseadmiseks nõukogu otsuse 69/414/EMÜ⁽¹⁾ kohaselt moodustatud alalise toiduainekomitee,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse materjalide ja toodete suhtes, mis oma valmiskujul on ette nähtud toiduainetega kokkupuutumiseks või mis vastavalt oma kasutuseesmärgile on toiduainetega kokkupuutesse viidud, edaspidi "materjalid ja tooted".

Käesolevat direktiivi ei kohaldata katteainete, nagu juustukoorigute, lihatoodete või puuviljakoorde suhtes, mis moodustavad osa toiduainetest ja mida võidakse süüa koos nende toiduainetega.

2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse materjalide ja toodete suhtes, mis puutuvad kokku otseselt joomiseks ettenähtud veega. Teda ei kohaldata siiski ühis- või eraveevarustuse püsiseadmete puhul.

3. Käesolevat direktiivi ei kohaldata antiikesemete suhtes.

Artikkel 2

Materjale ja tooteid tuleb toota hea tootmistava põhimõtete kohaselt nii, et tavapärastes või prognoositavates tingimustes ei kanduks toiduainetesse nende koostisosi kogustes, mis võivad:

— ohustada inimeste tervist,

— tuua kaasa toiduainete koostise lubamatu muutuse või nende organoleptiliste omaduste halvenemise.

Artikkel 3

1. I lisas loetletud materjali- ja tooterühmade ning vajaduse korral nende kombinatsioonide suhtes kohaldatakse eridirektiive.

2. Eridirektiivid, sealhulgas olemasolevate eridirektiivide muudatused, võetakse vastu artiklis 8 ettenähtud korras.

3. Eridirektiivides võidakse käsitleda järgmisi asjaolusid:

a) kasutuseks lubatud ainete loetelu, mis välistab kõik teised ained;

⁽¹⁾ EÜT L 291, 19.11.1969, lk 9.

b) selliste ainete puhtusestandardid;

c) nende ainete ja/või neid sisaldavate materjalide ja toodete kasutuse eritingimused;

d) teatavate koostisosade või nende rühmade toiduainetesse või nende peale kandumise konkreetset piirmäärad;

e) ainete koostisosade toiduainetesse või nende peale kandumise üldkogus;

f) vajaduse korral sätted inimeste tervise kaitseks ohu eest, mis võib tekkida, kui kokkupuude materjalide või toodetega toimub suu kaudu;

g) muud artikli 2 järgimiseks vajalikud eeskirjad;

h) vajalikud põhieeskirjad, et kontrollida punktide d, e, f ja g sätete järgimist;

i) üksikasjalikud eeskirjad punktide a-g sätete järgimise kontrolliks vajalike proovivõtu- ja analüüsimeetodite kohta.

Sätted, mis võivad mõjutada rahva tervist, võetakse vastu pärast nõupidamist toidu teaduskomiteega. Nad peavad vastama II lisas esitatud kriteeriumidele.

Artikkel 4

1. Kui ainete loetelu on koostatud vastavalt artikli 3 lõike 3 punktile a, võib liikmesriik nimetatud artiklist olenemata lubada oma territooriumil loetelusse mittekuuluva aine kasutamist järgmistel tingimustel:

a) luba on jõus kõige rohkem kaks aastat;

b) liikmesriik peab ametlikult kontrollima kasutamiseks lubatud ainest toodetud materjale ja tooteid;

c) nii toodetud materjalidel ja toodetel peab olema iseloomulik märgistus, mis määratakse kindlaks loa andmisel.

2. Liikmesriik edastab teistele liikmesriikidele ja komisjonile iga lõike 1 kohaselt tehtud lubamisotsuse teksti kahe kuu jooksul alates otsuse jõustumise kuupäevast.

3. Enne lõike 1 punktis a sätestatud kaheaastase ajavahemiku lõppu võib liikmesriik esitada komisjonile taotluse käesoleva artikli lõike 1 kohaselt siseriikliku loa saanud aine lisamiseks artikli 3 lõike 3 punktis a nimetatud loetelusse. Samal ajal esitab ta tõendavad dokumendid, mille alusel ta peab seda lisamist õigustatuks, ning näitab ära aine ettenähtud kasutusviisid.

18 kuu jooksul alates taotluse esitamisest võetakse tervishoiuga seotud teabe alusel pärast nõupidamist toidu teaduskomiteega artiklis 9 ettenähtud korras vastu otsus, kas kõnealuse aine võib lisada artikli 3 punktis a nimetatud loetelusse või tuleb siseriiklik luba tühistada. Artikli 3 lõike 3 punktide b, c ja d kohaselt vajalikuks osutuvad sätted võetakse vastu samas korras. Olenemata käesoleva artikli lõike 1 punktist a jääb siseriiklik luba jõusse, kuni loetelusse lisamise taotluse kohta võetakse vastu otsus.

Kui vastavalt eelmisele lõigule otsustatakse, et siseriiklik luba tuleks tühistada, kohaldatakse seda otsust kõikide kõnealust ainet käsitlevate siseriiklike lubade suhtes. Otsusega võidakse ette näha, et aine kasutuskeeld laieneb ka muudele kasutuseesmärkidele kui need, mis on nimetatud loetelusse lisamise taotluses.

Artikkel 5

1. Kui liikmesriik teeb eridirektiivi vastuvõtmise järel saadud uue teabe või olemasoleva teabe ümberhindamise alusel piisavalt põhjendatud järelduse, et hoolimata kooskõlast vastava eridirektiiviga on materjali või toote kasutamine ohtlik inimeste tervisele, võib ta kõnealuste sätete kohaldamise oma territooriumil ajutiselt peatada või seda piirata. Ta teatab sellest viivitamata teistele liikmesriikidele ja komisjonile ning põhjendab oma otsust.

2. Komisjon kontrollib lõikes 1 nimetatud liikmesriigi esitatud järeldust alalises toiduainekomitees niipea kui võimalik, esitab seejärel viivitamata oma arvamuse ja võtab asjakohased meetmed.

3. Kui komisjon leiab, et lõikes 1 nimetatud raskuste lahendamiseks ja inimeste tervise kaitse tagamiseks on vaja kõnealuseid eridirektiive muuta, algatab ta nende muudatuste vastuvõtmiseks artiklis 9 ettenähtud menetluse; kaitsemeetmed vastuvõtnud liikmesriik võib sel juhul neid jätkata kuni muudatuste vastuvõtmiseni.

Artikkel 6

1. Ilma et see piiraks eridirektiivides sätestatud erandeid, peab toiduainetega veel mitte kokkupuutuvatel materjalidel ja toodetel turuleviimise korral olema järgmine märgistus:

a) — sõnad “toiduainete jaoks” või

— konkreetset kasutusotstarvet näitav märg, nagu “kohvimasin”, “veinipudel”, “supilusikas” või

— artiklis 9 ettenähtud korras kindlaksmääratud eristusmärk;

b) vajaduse korral kasutamisel järgitavad eritingimused;

c) tootja, töötaja või ühenduses toimiva müüja

— nimi, ärinimi ja aadress või registrijärgne asukoht või

— registreeritud kaubamärk.

2. Lõikes 1 loetletud üksikasjad peavad olema nähtavad, selgesti loetavad ja püsikindlad:

a) jaemüügi etapil:

— materjalidel ja toodetel või pakenditel või

— materjalidele ja toodetele või nende pakenditele kinnitatud etikettidel,

— materjalide ja toodete vahetus läheduses oleval ostjatele selgelt nähtaval sildil; lõike 1 punktis c nimetatud juhul saab viimati nimetatud võimalust kasutada ainult siis, kui neid üksikasju või nendele osutavat etiketti ei saa nimetatud materjalidele ja toodetele kas tootmisel või turustamisel kinnitada tehnilistel põhjustel;

b) peale jaemüügi etapi muudel turustusetappidel:

— saatedokumentidel,

— märgistusel või pakendil või

— materjalidel ja toodetel.

3. Lõike 1 punktis a sätestatud üksikasjad ei ole siiski kohustuslikud materjalide ja toodete puhul, mis oma olemuse tõttu on otseselt ette nähtud toiduainetega kokkupuutumiseks.

4. Lõike 1 punktides a ja b sätestatud üksikasjad piirduvad materjalide ja toodetega, mis vastavad:

a) artiklis 2 ettenähtud kriteeriumidele;

b) eridirektiividele, nende puudumise korral aga siseriiklikele sätetele.

5. Eridirektiivid näevad ette, et eespool nimetatud materjalidele ja toodetele tuleb lisada kirjalik teatis, mis tõendab, et nad vastavad nende suhtes kohaldatavatele eeskirjadele.

Eridirektiivide puudumise korral võivad liikmesriigid säilitada olemasolevad sätted või võtta vastu uued asjakohased sätted.

6. Liikmesriigid tagavad, et materjalide ja toodete jaemüük on keelatud, kui lõike 1 punktides a ja b nõutud üksikasjad ei ole esitatud ostjatele kergesti arusaadavas keeles, välja arvatud juhul, kui ostjat on muul viisil teavitatud. Käesolev säte ei välista nimetatud üksikasjade avaldamist mitmes keeles.

Artikkel 7

1. Liikmesriigid ei keela ega piira käesolevale direktiivile või eridirektiividele vastavate materjalide ja toodete müüki või kasutust nende koostise, toiduainetega kokkupuutumisest põhjustatud mõjude või märgistuse tõttu.

2. Lõige 1 ei mõjuta eridirektiivide puudumise korral kohaldatavaid siseriiklikke sätteid.

Artikkel 8

Olemasolevate eridirektiivide muudatused nende direktiivide kooskõlastamiseks käesoleva direktiiviga võetakse vastu artiklis 9 ettenähtud korras.

Artikkel 9

1. Kui tuleb järgida käesolevas artiklis sätestatud korda, suunab eesistuja oma algatusel või liikmesriigi esindaja taotlusel küsimuse alalisele toiduainekomiteele.

2. Võetavate meetmete eelnõu esitab komitee komisjoni esindaja. Tähtaja jooksul, mille määrab eesistuja lähtuvalt küsimuse kiireloomulisusest, esitab komitee eelnõu kohta oma arvamuse. Arvamus esitatakse asutamislepingu artikli 148 lõikes 2 sätestatud kvalifitseeritud häälteenamusega. Eesistuja ei hääleta.

3. a) Kui kavandatavad meetmed on komitee arvamusega kooskõlas, võtab komisjon need vastu;

b) kui kavandatavad meetmed ei ole komitee arvamusega kooskõlas või kui komitee ei esita oma arvamust, esitab komisjon võetavate meetmete kohta viivitamata ettepaneku nõukogule. Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega.

Kui nõukogu ei ole otsust teinud kolme kuu jooksul alates nõukogu poole pöördumisest, võtab komisjon ettepannud meetmed vastu ning kohaldab neid viivitamata.

Artikkel 10

1. Direktiiv 76/893/EMÜ tunnistatakse kehtetuks.

2. Viiteid lõikes 1 kehtetuks tunnistatud direktiivile tõlgendatakse viidetena käesolevale direktiivile.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivi artiklitele tuleks lugeda vastavalt III lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 11

1. Liikmesriigid võtavad kõik käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud meetmed. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile. Nende meetmetega:

— lubatakse hiljemalt 18 kuud pärast käesoleva direktiivi teatavakstegemist⁽¹⁾ käesolevale direktiivile vastavate materjalide ja toodete müüki ning kasutust, ilma et see piiraks siseriiklikke, eridirektiivide puudumise korral teatavate materjali- ja tooterühmade suhtes kohaldatavaid sätteid,

— keelatakse hiljemalt 36 kuud pärast käesoleva direktiivi teatavakstegemist käesolevale direktiivile mittevastavate materjalide ja toodete müük ja kasutus.

2. Lõige 1 ei mõjuta neid siseriiklikke sätteid, mida eridirektiivide puudumise korral kohaldatakse toiduainetega kokkupuutumiseks ettenähtud teatavate materjali- ja tooterühmade suhtes.

Artikkel 12

Käesolevat direktiivi ei kohaldata ühendusest eksporditavate materjalide ja toodete suhtes.

Artikkel 13

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 21. detsember 1988

Nõukogu nimel

eesistuja

V. PAPANDREOU

⁽¹⁾ Käesolev direktiiv tehti liikmesriikidele teatavaks 10. jaanuaril 1989.

*I LISA***Eridirektiividega hõlmatud materjali- ja tooterühmade loetelu**

Plastid, sealhulgas lakk ja kiled
Regeneereeritud tselluloos
Elastomeerid ja kumm
Paber ja papp
Keraamika
Klaas
Metallid ja sulamid
Puit, sealhulgas kork
Tekstiilitooted
Parafiinvahad ja mikrokrustallvahad

II LISA

Eridirektiivide väljatöötamisel kohaldatavad tervisekriteeriumid

1. Vajaduse korral koostatakse toiduainetega kokkupuutumiseks ettenähtud materjalides ja toodetes lubatud ainete loetelud. Aine vastuvõetavus lubatud ainete loetellu määratakse kindlaks, pidades silmas nii toiduainetesse tõenäoliselt kanduvat ainekogust kui ka aine toksilisust.
2. Aine võetakse lubatud ainete loetellu ainult siis, kui see materjali või toote sisaldusest tavapärastes või prognoositavares kasutustingimustes tõenäoliselt ei kandu toiduainetesse koguses, mis võib kujutada endast ohtu inimeste tervisele.
3. Teatavate materjalide puhul võib lubatud ainete loetelu koostamine mitte sobida, sest sellest loetelust ei oleks inimeste tervise kaitsesele mingit konkreetset tulu. Sellisel juhul tuleb kindlaks määrata kõik ained, mille puhul on vaja kehtestada konkreetseid piirmäärad, et takistada nende ainete kandumist toiduainetesse kogustes, mis tõenäoliselt põhjustavad ohtu tervisele. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud kriteeriume kohaldatakse ka nende ainete suhtes.
4. Kõik ained tuleb uuesti üle vaadata ja uuesti hinnata, kui selleks annavad põhjust uued teadusandmed või olemasolevate teadusandmete ümberhindamine.
5. Kui mingi konkreetse aine puhul on kehtestatud vastuvõetav päevane kogus või lubatud päevane kogus, tuleb kaaluda ülekandumise konkreetse piirmäära kehtestamise vajadust, et vältida selle koguse ületamist. Kui selline konkreetne ülekandumise piirmäär kehtestatakse, tuleb erilist tähelepanu pöörata muudele võimalikele selle ainega kokkupuutumise allikatele.
6. Teatavatel asjaoludel võib aine ülekandumise konkreetne piirmäär mitte olla parim võimalik inimeste tervise kaitsmise vahend. Sellisel juhul tuleb kõige otstarbekamat toimimisviisi kindlaks määrates silmas pidada eelkõige vajadust kaitsta inimeste tervist.

III LISA

VASTAVUSTABEL

Direktiiv 76/893/EMÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikkel 2	Artikkel 2
Artikkel 3	Artikkel 3
Artikkel 4	Artikkel 4
Artikkel 5	Artikkel —
Artikkel 6	Artikkel 5
Artikkel 7	Artikkel 6
Artikkel 8	Artikkel 7
Artikkel —	Artikkel 8
Artikkel 9	Artikkel —
Artikkel 10	Artikkel 9
Artikkel —	Artikkel 10
Artikkel 11	Artikkel —
Artikkel 12	Artikkel 12
Artikkel 13	Artikkel 11
Artikkel 14	Artikkel —
Artikkel 15	Artikkel 13